

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra. Eriolukorra lahendamiseks kehtestasid Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht eriolukorra meetmed, mille eesmärk oli tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 epideemilist levikut. Vabariigi Valitsuse kehtestatud eriolukord lõppes 17. mail 2020. a.

Eriolukorra lõppedes kehtestas Vabariigi Valitsus liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud, mille eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Terviseameti ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*).

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel, arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkti 3 ning lõiget 8.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud. Piirangute eesmärk on vähendada Ida-Viru maakonnas isikutevahelisi kontakte ning vältida suuremate hulkade inimeste koosviibimist ja seeläbi viiruse levimist. Korralduses ette nähtud piirangud on vajalikud, kuna koroonaviiruse SARS-CoV-2 levik on võrreldes teiste maakondadega Ida-Viru maakonnas kõige kriitilisem ja olukord halveneb jätkuvalt.

3. detsembri 2020. a seisuga on COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levik Eestis kõige ulatuslikum Ida-Viru maakonnas. Ida-Viru maakonna viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta on 834,95, mis on üle kahe korra suurem nakkuse leviku ulatuse poolest järgmise Harju maakonna omast, mis on 400,8. Terviseameti Ida regioonis on viimasel 14 päeval (19.11 – 02.12) registreeritud kokku 1166 COVID-19 juhtumit. Ida-Viru Keskhaiglas on 3. detsembri 2020. a seisuga ravil 68 COVID-19 patsienti, võrdluseks Lääne-Tallinna Keskhaiglas 43 ja Tartu Ülikooli Kliinikumis 31 patsienti.

30. novembri 2020. a seisuga oli kolmes haiglas – Ida-Viru Keskhaiglas, Lääne-Tallinna Keskhaiglas ning Narva Haiglas – voodihõive kriitiliselt suur. 1. detsembri 2020. a seisuga on COVID-19 üldpalatite voodikohtade täituvus Ida-Viru Keskhaiglas 91%, plaaniline kirurgiline ravi on piiratud 70% ulatuses. COVID-19 üldpalatite voodikohtade täituvus Narva Haiglas on 62%, plaaniline ravi on suletud, v.a ambulatoorne vastuvõtt. Samuti kasvab pidevalt üle 60-aastaste patsientide hulk. Hospitaliseeritud inimeste keskmine vanus on 68,5 aastat, 60-aastaste ja vanemate inimeste osakaal haiglates on 73,3%. Samuti on Ida-Viru maakonnas

hoolekandesüsteemis lisandunud hooldekodu kolletest nakatunuid, nt 2. detsembri 2020. a seisuga on Kohtla-Järve hooldekodus nakatunud 15 klienti, kellel on suurem tõenäosus vajada haiglaravi. Regiooni tervishoiusüsteemi toimepidevuse seab ohtu ka see, et Narva Haiglas on ligi 100 töötajat töövõimetuslehel, kellest 39 COVID-19 diagnoosiga. Lisaks on raskemate haigete arvel kasvanud keskmine haiglas viibimise aeg. Ida-Viru maakonnas on COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 tõttu surnud kokku 34 inimest, sealhulgas novembrikuu jooksul 17 inimest.

Eeltoodust nähtub, et Ida-Viru maakonna tervishoiusüsteem on sattunud suurema surve alla võrreldes teiste Eesti maakondadega. Viiruse leviku tõkestamiseks lisameetmete kehtestamata jätmisega Ida-Viru maakonnas võib suurde ohtu sattuda tervishoiusüsteemi toimepidevus ning peale plaanilise ravi ümberkorraldamise tuleb seda ulatuslikult piirama hakata.

Piirangu kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punkti 18 alapunkt 5, mille kohaselt peab Harju ja Ida-Viru maakonnas sportimisel, treenimisel ning spordi- ja liikumisürituste läbiviimisel siseruumides olema tagatud osalejate arv rühmas kuni 10 inimest. Muudatustega kehtestatakse Ida-Viru maakonnas sportimise, treenimise ning spordi- ja liikumisürituste läbiviimisele rangemad nõuded, seetõttu sätestatakse need eraldi punktina. Harju maakonnas jääb senine rühmapiirang 10 inimest nimetatud tegevustele kehtima.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punkti 20² sissejuhatav lauseosa, mille kohaselt kehtivad selles punktis ettenähtud tingimused huvitegevuse ja huvihariduse ning täiendkoolituse ja täiendõppe kohta nii Harju kui ka Ida-Viru maakonnas. Muudatusega kehtestatakse Ida-Viru maakonnas huvitegevuse ja huvihariduse tingimused eraldi punktiga, mistõttu ajakohastatakse sissejuhatava lauseosa sõnastust.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 3 täiendatakse korraldust nr 282 punktiga 20³, millega nähakse ette Ida-Viru maakonnas siseruumides toimuva huvitegevuse ja huvihariduse, sportimise ja treenimise ning spordi- ja liikumisürituste läbiviimise tingimused.

Nimetatud tegevused on lubatud individuaalõppena ja individuaaltegevusena. Tegevuse läbiviimisel tuleb lähtuda nn 2+2 reegli järgimisest. Mis tähendab seda, et lubatud on näiteks individuaalne tund juhendaja ja juhendatava vahel, kes peavad olema teistest individuaalõppe läbiviijatest vähemalt 2 meetri kaugusel. Tegevustevalisel ajal, näiteks üldkasutatavates ruumides, kehtib läbivalt 2+2 reegel. 2+2 reegel ei kohaldu peredele, kes võivad tegeleda näiteks spordiga rühmaviisi.

Samuti tuleb tegevuse läbiviimisel kanda maski, välja arvatud siis, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel, töö või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik. Maski ei pea kandma ka alla 12-aastased lapsed. Samuti peab olema tagatud desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine.

Spordivõistluste korraldamisel tuleb lähtuda korralduse punktis 19 sätestatud tingimustest.

Punktis 20³ nimetatud tingimusi ei kohaldata alus-, põhi- ja keskhariduse kehalise kasvatuses tundidele ning riigi sõjalise kaitsega ja siseturvalisusega seotud tegevustele, näiteks Kaitseväge territooriumil toimuvale ajateenijate sporditegevusele. Küll aga peavad kaitseväelased ja siseturvalisusega seotud teenistujad järgima korralduses nimetatud reegleid, kui nad lähevad sportima näiteks avalikku spordiklubisse.

Samuti ei kohaldata kehtestatavaid piiranguid spordialaliidu võistlussüsteemis toimuvale professionaalsele ja poolprofessionaalsele sporditegevusele, sealhulgas noortesporti korraldada nendele sportlastele ja võistkondadele, kes osalevad spordialaliidu korraldatavatel Eesti tiitlivõistlustel, ning puudega isikute tegevustele. Selline erand tagab professionaalse ja poolprofessionaalse spordi võistkondlikel spordialadel (näiteks jalgpall, korvpall, käsipall, saalihoki, võrkpall, jäähoki, võimlemine) treeningute läbiviimise vastavalt rahvusvahelistes reeglites kehtestatud võistkonna suurusele. Professionaalne sportlane on isik, kes tegeleb spordiga kõige kõrgemal sportlikul tasemel, saab spordiga tegelemise eest tasu või toetust ja elatub peamiselt sellest. Sellisteks sportlasteks on paljud meistriliigade võistkondadesse kuuluvad isikud ning EOK olümpiamängude ettevalmistustoetust saavad isikud. Poolprofessionaalne sportlane on isik, kes tegeleb spordiga kõige kõrgemal sportlikul või sellele lähedasel tasemel, kuid sportimise kõrvalt käib kas töö või õpib, sportlikust tasemest või spordiala spetsiifikast tulenevalt ei elata ennast ainult sporditegevusega. Sellisteks sportlasteks on paljud individuaalalade Eesti meistrivõistlustel osalevad sportlased, kes ei saa EOK olümpiaettevalmistustoetust, ning paljud Eesti sportmängude esiliigade võistkondadesse kuuluvad isikud.

Huvihariduse ja -tegevuse alla ei kuulu inimeste iseseisev kogunemine huvikooli väliselt laulmisega tegelemiseks või käsitööringiks kohalikus rahvamajas. Kuna tegevuse toimumise koha näol on tegemist avaliku siseruumiga, tuleb seal järgida korralduses avalikule siseruumile kehtestatud reegleid.

Korraldusega nähakse ette, et punktis toodud piiranguid ei kohaldata puuetega inimeste tegevusele, kuna on vajalik, et puuetega inimestele on huvitegevuses, huvihariduses ning sporditegevuses tagatud järjepidevus, piisav abi ja tugi.

Puude mõiste on defineeritud puuetega inimeste sotsiaaltoetuse seaduse (edaspidi *PISTS*) § 2 lõikes 1 ja võrdse kohtlemise seaduse (edaspidi *VõrdKS*) §-s 5. *PISTS*-i kohaselt on puue inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel. *VõrdKS*-i tähenduses on puue inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millel on oluline ja pikaajaline ebasoodus mõju igapäevatoimingute sooritamisele.

Puudega isik võib muu hulgas olla isik, kellel on abivajadus, aga kellel puude raskusastet ei ole tuvastatud.

Erandid kohaldatakse nii täisealistele isikutele, kes kas mõne sotsiaalteenuse raames või väljaspool seda tegelevad huvihariduse või huvitegevusega, kui ka puudega lastele.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 5. detsembril 2020. a, kuna COVID-19 haiguse levik on laiaulatuslik ning selle tõkestamiseks ette nähtud meetmed tuleb rahvatervise kaitseks ja tervishoiusüsteemi tõrgeteta toimimiseks viivitamata kehtestada.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär

4. detsember 2020. a